

Лекція #46:***Соціальні та культурні відносини в Україні XIV – XVI ст.***

- У 14-тому ст. Польща виходить на форум Європейських націй як велика і могутня держава/імперія, під проводом короля Казимира Великого. Він укладає договори, і в 1340, нападає на Галичину щоб поширити державу на схід.
- Чому?
- Він це робить із:
 - політичних причин – хоче поширити державу і створити польську імперію
 - економічних причин – хоче торговельні шляхи Галичини і південної України, як також і агрономні (agricultural) продукти України. Йому також важно дістати багаті землі України.
 - Релігійні причини – з благословенням Папи Римського, хоче поширити правдиву католицьку віру у землі схизматиків (those who broke away) православних і поганів (pagans) литовців.
- Хоча йому не вдається цілком перебрати Галичину і Литву за його життя, роки 1340 – 1569 бачать зріст (growth) Польської Держави від Балтійського Моря, аж по кримське ханство (татари на Криму).

Східна Європа в 1400 році

- Цей зріст приносить великі зміни у житті Галичини, а з часом і всієї України.

Лекція #46:

Соціальні та культурні відносини в Україні XIV – XVI ст.

Східна Європа в 1569 – створення Речі Посполитої

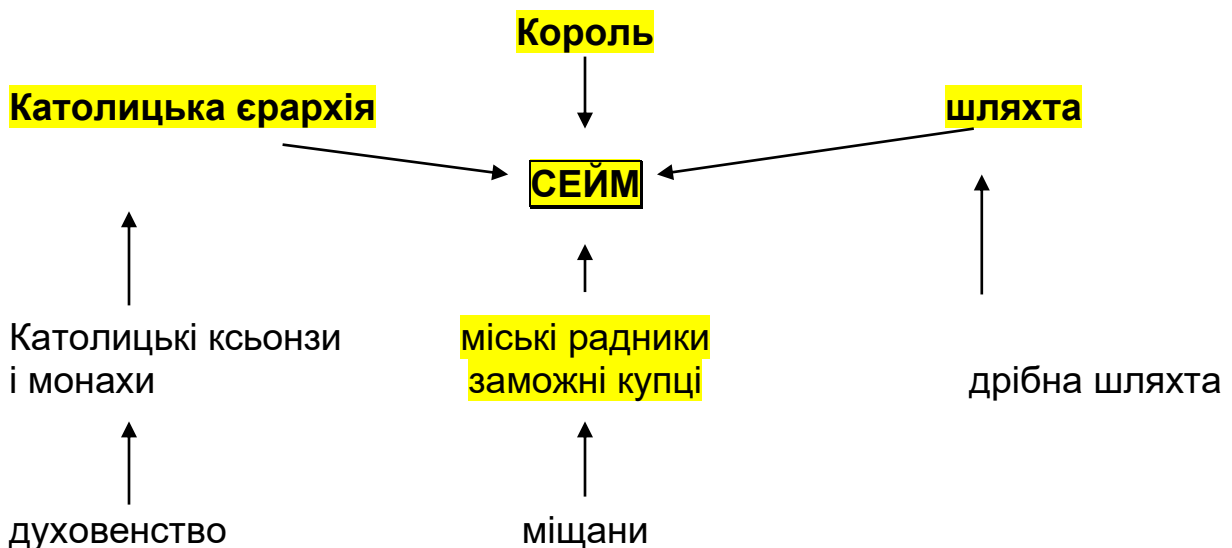

- Соціальний лад Польщі дуже інакший від соціального ладу Київської Русі, і різниці між соціальними класами (social classes) є багато більш різькі (severe).
- Після Казимира, Польща переходить на політичну систему олігархії (oligarchy – i.e. Government by the aristocracy), де уряд очолює слабкий король.
- Шляхта (польська аристократія) мала всі економічні, юридичні і політичні права в своїх руках:
 - право на землевласність (ownership of the land)
 - право на власні суди у судову розправу

- право займати усі урядові посади (government positions)
 - вибирала із своїх членів послів (депутатів) до польського парламенту, який називався Сейм.
- Сейм, це польський парламент, і найвища урядова установа Польщі.
- Король – найбільший землевласник, і керівник держави, але залеглий (indebted – relies upon) шляхті, які через Сейм проводять державою.
- Католицька єрархія (heads of the Polish Catholic church) також є членами Сейму, і також землевласники в державі.
- Найбільш заможні (the richest) купці і посадники (mayors) найбагатших міст теж мають своїх послів у Сеймі.

Лекція #46:

Соціальні та культурні відносини в Україні XIV – XVI ст.

- Тому що ця система є феодальною системою (feudal system), всі землевласники (шляхта, католицька єрархія, король і дрібна шляхта) були власниками всієї землі Держави (owned all the land), і всіх які мешкали на тих землях. Всім іншим було заборонено купувати землю.
- Також, тому що Католицька Церква вважала православних схизматиками (those who broke away from the true church) і єретиками (heretics), Католицька Церква і польські власті страшенно знущалися і пригноблювали (subjugated) українців, руйнували або перебирали православні церкви, переводили церковну мову на латину, обмежували права і знущалися (abused) над українським населенням.
- Деякі бояри ставили опір (resisted) полякам, але багато прийняли статус шляхти, вихрестилися на католиків і ставали польськими аристократами.
- Чому би українська аристократія це робила?
 - вони не хотіли стратити свої старі землі, політичну силу, економічні привілеї.

- В часі 1400 – 1569, сила польської шляхти зростала, а з тою силою зростало знущення над населенням, податки, вимоги праці. Вимагали більше і більше праці над їхніми землями і щораз більше “прикріплювали” селян до земель шляхти. Система називалася **панщиною** а прив’язання селян до землі **кріпаччиною**.